

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 360)

**Turizmi Teşvik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında
5.6.1997 Tarihli ve 4266 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 un-
cu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görü-
şülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Bayındırlık,
İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/608, 3/875)**

Türkiye

Cumhurbaşkanlığı

16.6.1997

Kan. Kar.: 39-18/A-2-97-373

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 9.6.1997 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-4746-13212 sayılı yazınız.

5.6.1997 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen ve ilgi yazını-za ekli olarak gönderilen, 4266 sayılı "Turizmi Teşvik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" incelenmiş ve aşağıda açıklanan gerekçelerle bir defa daha görüşülmek üzere, Anayasanın 89 uncu maddesi gereğince iade edilmiştir.

A) 1. Kabul edilen Kanunun 1 inci maddesiyle 12.3.1982 tarih ve 2634 sayılı "Turizmi Teş-
vik Kanunu"nun 19 uncu maddesi bütünü ile değiştirilerek;

Turizm işletmelerine bağlı ya da müstakil olarak talih oyunları oynatılabilecek mahallerin açıl-
ması yasaklanmış ve diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri de yürürlükten kaldırılmıştır.

2. Ayrıca düzenlenen geçici 1 inci maddeyle;

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Turizm Bakanlığı tarafından izin verilmiş bulunan
talih oyunları işletmelerinin izinlerinin, bu Kanunun Resmî Gazetede yayımlanmasını izleyen gün-
den başlayarak 6 ay sonra herhangi bir bildirimle gerek olmaksızın kendiliğinden hükümsüz olaca-
ğı ve bu tarihten sonra da bu işletmelerin faaliyetlerine hiçbir şekilde izin verilmeyeceği hükmü
bağlanmıştı.

B) Bilindiği üzere, Türkiye Cumhuriyetini Anayasasının temel niteliği, "Başlangıç" bölümün-
de de belirtildiği gibi;

"Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve
bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, Anayasada gösterilen hürri-
yetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;"

Hususudur.

Esasen, Anayasanın 2 nci maddesinde, "Cumhuriyetin nitelikleri" belirlenirken, Türkiye Cum-
huriyetinin bir hukuk Devleti olduğu, hiçbir kuşkuyla yer verilmeyecek şekilde açıklanmıştır.

Anayasa Mahkemesinin 11.12.1964 tarih ve 138/71 sayılı Kararında;

"Kanun Koyucunun kanun yapma görevini yerine getirirken, sınırsız bir takdir yetkisine sahip
olmadığı, bütün yasama tasarruflarında olduğu gibi burada da, genel hukuk esasları ve özellikle
Anayasanın ilkeleri ile bağlı olduğu" kabul edilmiştir.

Hukuk devletinde, vatandaşların hukukî güvencesini sağlamak amaçlandığına göre;

Devlet, kanunu hâkim kılmak ve Anayasanın teminat altına aldığı “sosyal ve ekonomik hakları” gözetmek için, özel teşebbüslerin serbestçe kurulabilmesini ve bunların güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri almak, ayrıca millî ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürütmesini sağlamakla yükümlüdür.

C) Kanun, yukarıda kısaca özetlenen genel ilkeler ve Anayasa hükümleri nazara alınarak incelendiğinde;

1. Devlet, casinoların belli bir süre işletilmesi konusunda yabancı ve özel sermaye kuruluşları ile anlaşma yapıp, doğacak her türlü zararı ödemeyi taahhüt ettiğine göre, gerek Devletin saygınlığını ve güvenilirliğini korumak ve gerekse ödemek zorunda kalacağı yüksek tazminatlarla ilgili sorunları çözümlemek için, Yasanın yürürlüğünün tespitinde, mukavelelerin bitim tarihlerinin dikkate alınması,

2. Türk turizmine ve Türk ekonomisine olan katkısı gözönünde bulundurularak, casinoların kapatılması yerine, pekçok ülkede olduğu gibi, tespit edilen belirli merkezlerde toplanması ve bu şekilde şikâyete konu olan birtakım hususların giderilmesi,

3. Gerekirse casinolara Türk vatandaşlarının girişinin yasaklanması ve böylelikle casinoların dış turizme hizmet eden niteliğinin korunması,

4. Denetim yetersizliğinin önüne geçilerek, casinoların ciddi bir şekilde kontrol edilmeleri, denetimin hangi kuruluş tarafından ve ne şekilde yapılacağıın kanunla belirlenmesi,

5. Oyun alet ve makinalarını yurtdışından getirmiş olan işletmelerin, casinoların kapatılmasıyla ortaya çıkacak zararlarını önleyecek düzenlemelere gidilmesi,

6. Kanunun yürürlüğe girmesi ile birlikte işsiz kalacak olan ve bu sektörde çalışan yaklaşık 18 000 kişinin kıdem tazminatlarının, Devlet ve özel sektör tarafından karşılanması gerekeğinden, casinoların kapatılmasına yol açan böyle bir düzenlemede, özel sektöre atfı kabil bir sorumluluk yüklenemeyeceğine göre, kıdem tazminatlarının ödenmesi konusunun bir çözüme kavuşturulması,

Hususlarında düzenlemeler yapılmasının “demokratik toplum düzeninin gerekleri”ne, “hukukun genel ilkeleri”ne ve özellikle Anayasa hükümlerine uygun olacağı düşünülmektedir.

Arz ederim.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

Ek 1 : 4266 Sayılı Kanun

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm

18.7.1997

Komisyonu

Esas No. : 1/608, 3/875

Karar No. : 34

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülerek kabul edilen ve onaylanmak üzere 9.6.1997 tarihinde Cumhurbaşkanlığına sunulan 5.6.1997 tarih ve 4266 sayılı "Turizmi Teşvik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" Cumhurbaşkanınca, Anayasanın 89 uncu maddesi uyarınca bir defa daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına geri gönderilmiş ve Başkanlıkça gerekçeli geri gönderme tezkeresi ile birlikte 17.6.1997 tarihinde Esas Komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

Bu defa Komisyonumuzun 18.7.1997 tarihinde yaptığı 12 nci Birleşimde anılan Kanun ile Geri Gönderme Tezkeresi, Hükümeti temsilen Turizm Bakanı İbrahim Gürdal başkanlığında Turizm Bakanlığı temsilcilerinin de katılımları ile incelenip görüşüldü.

Cumhurbaşkanlığının Geri Gönderme Tezkeresinde;

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının temel niteliği ve Başlangıç bölümündeki,

"Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız ve şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı",

Anayasanın 2 nci maddesindeki,

"Türkiye Cumhuriyetinin bir hukuk Devleti olduğu",

Ayrıca Anayasa Mahkemesinin 11.12.1964 tarih ve 138/71 sayılı Kararında belirtilen,

"Kanun Koyucunun kanun yapma görevini yerine getirirken, sınırsız bir takdir yetkisine sahip olmadığı, bütün yasama tasarruflarında olduğu gibi burada da, genel hukuk esasları ve özellikle Anayasanın ilkeleri ile bağlı olduğu" kararı karşısında,

Devletin, vatandaşların hukukî güvencesini sağlamayı amaçladığı ve Devletin sosyal ve ekonomik hakları gözetmek için, özel teşebbüslerin serbestçe kurulabilmesini ve bunların güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri almak, ayrıca millî ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürütülmesini sağlamakla yükümlü olduğu,

Gerekçeleri ile;

1. Devletin saygınlığını ve güvenilirliğini korumak ve gerekse ödemek zorunda kalınacak yüksek tazminatlarla ilgili sorunu çözmek için Yasanın yürürlüğünün tespitinde, mukavelelerin bitim tarihinin dikkate alınması,

2. Türk turizmine olan katkısı göz önüne alınarak casinoların kapatılması yerine tespit edilen belirli merkezlerde toplanması,

3. Gerekirse Türk vatandaşlarının casinolara girişlerinin yasaklanması,

4. Denetimin ne şekilde yapılacağıın Kanunla belirlenmesi,

5. Oyun alet ve makinelerini yurtdışından getiren işletmecilerin zararlarını önleyecek düzenlemelerin yapılması,

6. Bu sektörde çalışan yaklaşık 18 000 kişinin kıdem tazminatlarının ödenmesi hususunun bir çözüme kavuşturulması,

Gibi konularda yeni düzenlemelerin yapılması gerektiği ifade edilmektedir.

Komisyonumuzda Kanunun ve Geri Gönderme Tezkeresinin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde,

Turizm Bakanı; alınacak kararların tüm partilerin desteği ile çıkmasından yana olduklarını, ancak henüz yeni Hükümet olduklarını ve öncelikli konuların sıralanması için kendilerine on günlük bir süre tanınmasını talep etti.

Bu konuda üyeler tarafından lehte ve aleyhte ileri sürülen görüşleri müteakip verilen bir önerge de reddedildi.

– Kanuna ilişkin söylenebilecek her şeyin tüm üyelerce daha önce dile getirildiği, tüm grupların bu Kanunu desteklediği ve bu konuda ilâve edilecek hiç bir şeyin olmadığı, Kanunun aynen geçmesi konusunda ısrarlı olunması gerektiği ve bu ısrarın Komisyonumuzun ve Parlamentomuzun şaibeden kurtulması için gerektiği,

– Cumhurbaşkanının geri gönderme tezkeresinde belirtilen konuların çok yerinde olmadığı, bunların daha önce de görüşüldüğü,

– Casinoların kapatılması ile ilgili süre ve ödenecek tazminatlar konusunda Maliye Bakanlığı ilgilileri ile temas edildiği, bu Kanunun Komisyonumuzca çıkartılmasında bir sakıncanın olmayacağı, gerekirse Maliye Bakanlığının bu Kanunla ilgili hususlarda düzenleme yapabileceği veya bir yasa tasarısını hazırlayabileceği hususlarında görüş birliğine varıldığı,

Üyelerce dile getirildi.

Bu görüş ve açıklamalardan sonra Kanunun tümü Komisyonumuzca benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçildi.

Kanunun, 1 inci maddesi ile Geçici 1 ve Geçici 2 nci maddeleri ve yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kuruluş onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
İsmail İlhan Sungur
Trabzon
Kâtip
Ahmet Bilgiç
Balıkesir

Üye
Tevhit Karakaya
Erzincan
Üye
Yusuf Namoğlu
İstanbul

(Anayasa Kom. görüşü alınmalı)

Sözcü
S. Metin Kalkan
Hatay
Üye
Sebgetullah Seydaoğlu
Diyarbakır
(Anayasa Kom. görüşü alınmalı)
Üye
Abdullah Fırat
Erzurum
Üye
Yusuf Pamuk
İstanbul

Üye

Bilent Atasayan

Kocaeli

Üye

Mustafa Dedeoğlu

Muğla

Üye

Mustafa Hasan Öz

Ordu

Üye

Tahsin Irmak

Sivas

Üye

Şahin Ulusoy

Tokat

(Daha önceki muhalefet gerekçelerim
devam ediyor)

Üye

Ahmet Alkan

Konya

Üye

Sabahattin Yıldız

Muş

Üye

Nizamettin Sevgili

Siirt

Üye

Ahmet Karavar

Şanlıurfa

Üye

Yusuף Bahadır

Trabzon

ANAYASANIN 89 UNCU MADDESİ GEREĞİNCE CUMHURBAŞKANINCA
BİR DAHA GÖRÜŞÜLMEK ÜZERE GERİ GÖNDERİLEN KANUN
TURİZMİ TEŞVİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

Kanun No. : 4266

Kabul Tarihi : 5.6.1997

MADDE 1. – 12.3.1982 tarih ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 19 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Alkollü içki satışı

Madde 19. – Belgeli işletmeler; Bakanlığın iznine bağlı olarak, 1593 sayılı Umumî Hıfzıssıhha Kanununun 178 inci maddesi ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 61 inci maddesindeki alkollü içki satışı ve ruhsatlarına ilişkin hükümlerin dışındadır.

2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun 12 nci maddesi kapsamına giren Bakanlıkça belge verilen işletmelere, yanlarında veli veya vasileri olmak şartıyla 18 yaşından küçükler de girer.

Turizm işletmelerine bağlı ya da müstakil olarak talih oyunları oynatılabilecek mahallerin açılması yasaktır. Diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. – Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Turizm Bakanlığı tarafından izin verilmiş bulunan talih oyunları işletmelerinin izinleri, bu Kanunun Resmî Gazete’de yayımlanmasını izleyen günden başlayarak 6 ay sonra herhangi bir bildirim gerek olmaksızın kendiliğinden hükümsüz olur. Bu tarihten sonra bu işletmelerin faaliyetlerine hiçbir şekilde izin verilmez.

GEÇİCİ MADDE 2. – Faaliyet yasağının başladığı tarihten itibaren talih oyunları işletmelerinde bulunan oyun alet ve makinalarının ve bunlarla ilgili diğer eşyaların saklanması, yurtdışına ihracına ve diğer hususlarla ilgili tedbirleri almaya ve buna ilişkin usul ve esasları düzenlemeye Turizm Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN
TURİZMİ TEŞVİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

MADDE 1. – Kanunun 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. – Kanunun Geçici 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. – Kanunun Geçici 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Kanunun 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Kanunun 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

